

За автора:

Васил Ясенов е приложен статистик, специалист по причинно-следствени изводи. Има докторска степен по икономика и е работил като учен по данни в UC Berkeley, Stanford University и Adobe Inc. Неговите изследвания са публикувани в големи академични списания като Proceedings of the National Academy of Sciences, Journal of Public Economics и JAMA Pediatrics. Работата му с данни е представена в The New York Times, The Washington Post и The Wall Street Journal.

За книгата:

Алия е смело малко момиче, което обича да събира гъби в гората. Когато пожар унищожава енциклопедията на селото за гъбите, всички остават да гадаят кои гъби са безопасни за ядене.

Как може Алия да създаде нов справочник за гъби, който да ѝ помогне да разбере кои са безопасни и кои не са? Един прост начин за водене на бележки и учене от закономерности може би крие отговора.

Отзиви:

"Ясенов е написал втора книга? Някой изобщо завърши ли първата?!"

**JENS HAINMUELLER, KIMBERLY GLENN PROFESSOR AND
PROFESSOR OF POLITICAL SCIENCE, STANFORD UNIVERSITY**

"Първата книга на Ясенов ми хареса повече. От друга страна, тази не я прочетох."

**LESTER LUSHER, ASSOCIATE PROFESSOR OF
ECONOMICS, UNIVERSITY OF PITTSBURGH**

"Добре, ще я погледна. Остави копие най-отзад в най-долното чекмедже."

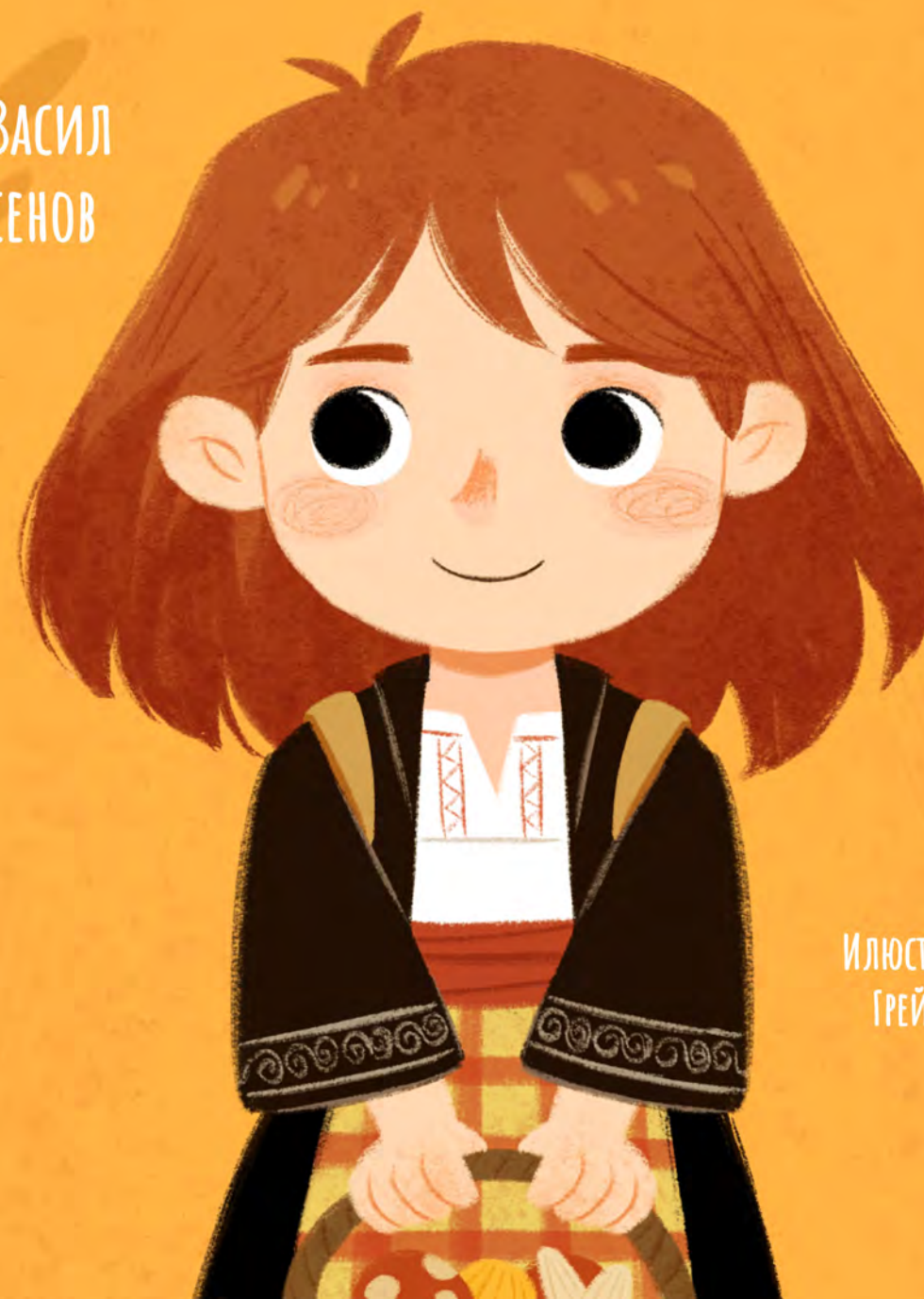
**VLADIMIR TYAZHELNIKOV, ASSOCIATE PROFESSOR OF
ECONOMICS, UNIVERSITY OF SYDNEY**

"Смел принос в областта на ненужните метафори."

REVIEWER #2, STILL ANGRY FROM YASENOV'S FIRST BOOK

МАШИННО ОБУЧЕНИЕ ЗА МАЛКИ ДЕЦА: Алия и Тайната на Горските Гъби

ОТ ВАСИЛ
ЯСЕНОВ

ИЛЮСТРАЦИИ:
ГРЕЙС ЖИ

За моята племенничка

**Машинно Обучение за Малки Деца:
Алия и Тайната на Горските Гъби**

Автор: Васил Ясенов
Илюстратор: Грейс Жи

Никака част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или използвана по какъвто и да е начин без предварителното писмено разрешение на притежателя на авторските права, с изключение на използването на кратки цитати в рецензия на книга.

За заявки за разрешение се свържете с издателя на
yasenov@gmail.com.

<https://vyasenov.github.io>
Copyright © 2025 Vasil Yassenov
All rights reserved.

Бележка до родители и деца:

Тази история е за Алия, която се учи да подрежда и класифицира гъби – като учен или модел за машинно обучение. Но в истинския свят дивите гъби могат да бъдат опасни – дори за възрастни! Никога не опитвайте или пипайте гъби, които намирате в природата, освен ако възрастен експерт не каже, че са безопасни.

МАШИННО ОБУЧЕНИЕ ЗА МАЛКИ ДЕЦА: Алия и Тайната на Горските Гъби

Имало едно време, в едно далечно село, едно момиченце на име Алия. Алия беше смела, силна и любопитна. Тя обичаше да ходи на походи из гората и да хапва вкусни гъби. Всяка година с нетърпение чакаше пролетния

гъбен събор на селото. Но този път имаше проблем: ужасен пожар беше унищожил единствената енциклопедия за гъби! Всички бяха тъжни – особено Алия. Съборът нямаше да се състои, защото никой вече не можеше

ДА РАЗПОЗНАЕ КОИ ГЪБИ СА ВКУСНИ И КОИ ОТРОВНИ. АЛИЯ РЕШИ ДА ПОМОГНЕ. ТЯ ИСКАШЕ ДА НАПРАВИ НОВ СПРАВОЧНИК ЗА ГЪБИТЕ И ТАКА ДА СПАСИ СЪБОРА! НО ТОВА БЕШЕ ГОЛЯМА И СМЕЛА ЦЕЛ. КАК ИЗОБЩО МОЖЕШЕ ДА РАЗБЕРЕ КОИ ГЪБИ СА

БЕЗОПАСНИ ЗА ЯДЕНЕ? ИЗВЕДНЪЖ Й ХРУМНА ИДЕЯ. АЛИЯ ГРАБНА ТЕФТЕРА СИ, ОБУ ОБУВКИТЕ СИ И НЯКОЛКО САНДВИЧИ С ПАТЛАДЖАН И КОЗЕ СИРЕНЕ. ТЯ СЕ ОТПРАВИ КЪМ ГОРАТА, КАТО МАХНА ЗА СБОГОМ НА МАМА И ТАТКО.

Алия тръгна да разгадава тайните на дивата гора. Навсякъде имаше най-различни гъби – големи и малки, гладки и грапави, червени и кафяви. Някои растяха по дърветата, други – в сенчестата трева. Алия не посмя сама

да опита нито една, но знаеше, че животните са мъдри и умеят да ги различават. Видя катерици, които с удоволствие гризеха малки кафяви гъби, а зайците подушваха червените и бързо отскачаха настрана.

SIZE

Medium

Small

Large

Small

Large

Medium

COLOR

Red

LOCATION

Grass

No

Yellow

Bush

Yes

White

Tree

Yes

Brown

Bush

Yes

Green

Grass

No

White

Tree

Yes

АЛИЯ НАБЛЮДАВАШЕ ВНИМАТЕЛНО. ТЯ ЗАПИСВАШЕ ВСИЧКО ЗА ВСЯКА ГЪБА: ЦВЕТА, ГОЛЕМИНАТА, ФОРМАТА, МИРИЗМАТА, КЪДЕ РАСТЕ И ДАЛИ ЖИВОТНИТЕ Я ХАРЕСВАТ ИЛИ Я ИЗБЯГВАТ. СКОРО СТАНА ОБЪРКВАЩО – ТОЛКОВА МНОГО ГЪБИ И ТОЛКОВА

ПОДРОБНОСТИ! НО НЕ СЛЕД ДЪЛГО ЗАПОЧНА ДА ЗАБЕЛЯЗВА ЗАКОНОМЕРНОСТИ: „АХА! ТЕЗИ ЧЕРВЕНИТЕ С БЕЛИ ТОЧИЦИ? ЗАЙЦИТЕ НИКОГА НЕ ГИ ДОКОСВАТ.“ „А КАФЯВИТЕ, КОИТО ПРИЛИЧАТ НА МАЛКИ ЧАДЪРЧЕТА? КАТЕРИЦИТЕ НЕ МОГАТ ДА

ИМ СЕ НАСИТЯТ!” АЛИЯ ПРЕГЛЕДА БЕЛЕЖКИТЕ СИ И НАРИСУВА НА НОВА СТРАНИЦА ЕДНО МАЛКО ДЪРВО. НЕ ИСТИНСКО, А МИСЛОВНО ДЪРВО. ВСЯКО РАЗКЛОНЕНИЕ ЗАДАВАШЕ ВЪПРОС: „ГЪБАТА ЧЕРВЕНА ЛИ Е?“, „МАЛКА ЛИ Е?“

„РАСТЕ ЛИ ВЪРХУ ПЪН?” В КРАЯ НА ВСЯКО КЛОНЧЕ ТЯ ЗАПИСА: ВКУСНА ИЛИ ОТРОВНА. ТОВА БЕ НЕЙНИЯТ НАЧИН ДА ПРЕДСКАЗВА КОИ ГЪБИ ЖИВОТНИТЕ БИХА ЯЛИ И КОИ БИХА ИЗБЯГВАЛИ – СПОРЕД НАБЛЮДЕНИЯТА Й.

ТОГАВА АЛИЯ ЗАБЕЛЯЗА ЕДНА СТРАННА ГЪБА, КАКВАТО НЕ БЕ ВИЖДАЛА ДОСЕГА: СВЕТЛОКАФЯВА, С ФОРМА НА КАМБАНКА, ИЗРАСНАЛА ДО ЕДИН МЪХЕСТ КАМЪК. ТЯ СЕ СПРЯ. ТОВА БЕ ИДЕАЛНИЯТ МОМЕНТ ДА ПРОВЕРИ ДАЛИ НЕЙНОТО

МИСЛОВНО ДЪРВО НАИСТИНА РАБОТИ. ЩЕШЕ ЛИ ТО ДА Й ПОМОГНЕ ПРАВИЛНО ДА ОТГАТНЕ ДАЛИ ТАЗИ НОВА ГЪБА Е БЕЗОПАСНА? АЛИЯ ВНИМАТЕЛНО ПРОСЛЕДИ КЛОНЧЕТАТА НА МИСЛОВНОТО ДЪРВО И ТИХИЧКО КАЗА:

„Тази би трябвало да е вкусна.“ Поставя малко. Катерица се появи, подуши гъбата и я захрупа доволно. Алия се усмихна. Нейното мисловно дърво работеше! Сега вече знаеше как да различава

безопасните гъби от отровните, и горската загадка бе окончателно разгадана! Тя се върна у дома с пълни страници бележки. Библиотекарката ги превърна в красива карта, показваща кои гъби могат да се ядат.

СЪБОРЪТ БЕ СПАСЕН! КМЕТЪТ ГОРДО ВДИГНА КАРТАТА НА АЛИЯ, А СЕЛЯНИТЕ ИЗПОЛЗВАХА НЕЙНИЯ НАРЪЧНИК, ЗА ДА СЪБИРАТ ГЪБИ СМЕЛО. ИМАШЕ МУЗИКА, СМЯХ И КУПИ С ГОРЕЩА ВКУСНА ЧОРБА ЗА ВСИЧКИ.

НО НАЙ-ЩАСТЛИВА ОТ ВСИЧКИ БЕ АЛИЯ, ЗАЩОТО ОТКРИ НЕЩО ЧУДЕСНО: ЧЕ КАТО НАБЛЮДАВА, ЗАБЕЛЯЗВА И СЕ УЧИ ОТ ЗАКОНОМЕРНОСТИТЕ, МОЖЕ ДА РЕШАВА ВСЯКАКВИ ЗАГАДКИ.

КРАЙ

Благодарности:

Огромни благодарности на дълготърпеливата ми съпруга Челси! Тя е моят доверен съветник, главен редактор и главен вдъхновител във всяко едно приключение.

Наздраве за приятелите и колегите, чието насърчение след първата ми книга беше невероятен тласък.

На баба ми и дядо ми, и на родителите ми, които ме научиха на радостта от брането на гъби.

Специални благодарности на приятелите ми от задната корица... С ваша помощ тази история ще достигне до още повече малки изследователи.

И накрая, на Алия, която вдъхнови цялата тази история от самото начало.